

CONSTANȚA CRISTINA OPRÎTESCU

EXERCITII DE GRAMATICĂ

Resursă educațională deschisă pentru sprijin și adaptare curriculară

10 Exerciții Provocatoare de Gramatică Română

Bine ați venit la această serie captivantă de exerciții gramaticale în limba română! Am pregătit pentru voi 10 provocări lingvistice care vor testa și îmbunătăți cunoștințele voastre de gramatică. Aceste exerciții sunt concepute special pentru elevii de liceu, oferind o combinație echilibrată între dificultate și învățare plăcută. Veți explora diverse aspecte ale limbii române, de la ortografie și punctuație până la morfologie și sintaxă. La finalul acestei prezentări, veți găsi răspunsurile corecte pentru fiecare exercițiu. Sunteți gata să vă puneți mintea la contribuție și să vă îmbunătățiți abilitățile lingvistice? Haideți să începem această călătorie fascinantă prin gramatica limbii române!

Exercițiul 1: Acordul Adjectivului

Cerință

Acordați adjectivele din paranteze cu substantivele corespunzătoare:

Exemple

1. Fetele (frumos) au cântat la spectacol.
2. Am văzut niște flori (parfumat) în grădină.
3. Copiii (harnic) au terminat temele la timp.
4. Cartea (interesant) m-a ținut treaz toată noaptea.

Sfat

Amintiți-vă că adjectivul trebuie să se acorde în gen, număr și caz cu substantivul pe care îl determină. Fiți atenți la formele de plural și la cazurile oblice!

Provocare

Încercați să identificați și genul substantivelor pentru a face acordul corect. Acest exercițiu vă va ajuta să îmbunătățiți fluența în exprimare și corectitudinea gramaticală.

Exercițiul 2: Ortografie și Punctuație

1

Cerință

Corectați greșelile de ortografie și punctuație din următorul text:

2

Text de Corectat

"maria sa dus la piață să cumpere mere pere și struguri ea a uitat să ia bani deaceia sa întors acasă supărată mama ia spus nu fii tristă vom merge împreună mai târziu"

3

Instrucțiuni

Fiți atenți la utilizarea corectă a literelor mari, la semnele de punctuație necesare și la scrierea corectă a cuvintelor. Acest exercițiu vă va ajuta să îmbunătățiți abilitățile de scriere și să evitați greșelile comune în comunicarea scrisă.

Exercițiul 3: Analiza Frazei

1

Cerință

Analizați următoarea frază, identificând propozițiile principale și secundare:

2

Fraza de Analizat

"Deși ploua torențial, am decis să mergem la plimbare, pentru că ne plictiseam în casă și voiam să luăm o gură de aer proaspăt."

3

Pași de Urmă

1. Identificați predicatele
2. Delimitați propozițiile
3. Clasificați propozițiile (principale/secundare)
4. Stabiliți raporturile dintre propoziții

4

Beneficii

Acest exercițiu vă va ajuta să înțelegeți mai bine structura complexă a frazelor și să îmbunătățiți abilitățile de analiză sintactică.

Exercițiul 4: Sinonime și Antonime

Cerință

Găsiți câte un sinonim și un antonim pentru următoarele cuvinte:

- Vesel
- A construi
- Rapid
- Luminos
- Bogat

Importanța Exercițiului

Acest exercițiu vă va ajuta să vă îmbogățiți vocabularul și să înțelegeți mai bine nuanțele de sens ale cuvintelor. Utilizarea sinonimelor și antonimelor în scriere și vorbire vă va face exprimarea mai variată și mai interesantă.

Sfaturi

Încercați să vă gândiți la contexte diferite în care ați putea folosi aceste cuvinte. Uneori, un sinonim sau antonim poate fi mai potrivit într-un anumit context decât în altul. De asemenea, fiți atenți la nuanțele de sens și la registrul stilistic al cuvintelor alese.

Exercițiul 5: Conjugarea Verbelor

Verb	Timpul	Persoana	Numărul
A merge	Viitor	I	Plural
A cânta	Perfect Compus	a III-a	Singular
A fi	Conjunctiv prezent	a II-a	Plural
A vedea	Imperfect	I	Singular
A lucra	Conditional-optativ prezent	a II-a	Singular

Exercițiul 6: Identificarea Părților de Vorbire

1 Cerință

Identificați părțile de vorbire din următoarea propoziție: "Ieri, băiatul cel înalt a cumpărat cinci cărți interesante despre istorie."

2 Instrucțiuni

Pentru fiecare cuvânt din propoziție, determinați ce parte de vorbire reprezintă (substantiv, adjectiv, verb, adverb, numeral, pronume, prepoziție, conjuncție sau interjecție).

3 Beneficii

Acest exercițiu vă va ajuta să înțelegeți mai bine structura propozițiilor și rolul fiecărui cuvânt în construirea sensului. Veți îmbunătăți abilitățile de analiză gramaticală și veți putea construi propoziții mai complexe și corecte.

4 Provocare Suplimentară

Încercați să identificați și funcțiile sintactice ale cuvintelor (subiect, predicat, atribut, complement). Acest pas suplimentar vă va ajuta să aprofundați analiza gramaticală.

Exercițiul 7: Utilizarea Corectă a Prepozițiilor

Cerință

Completați spațiile libere cu prepozițiile potrivite:

Exemple

1. Am mers ___ parc ___ prietenii mei.
2. Cartea se află ___ masă, ___ caiet.
3. Voi pleca ___ vacanță ___ două săptămâni.

Sfat

Gândiți-vă la relațiile spațiale sau temporale exprimate de prepoziții. Unele prepoziții pot avea sensuri diferite în funcție de context.

Obiectiv

Acest exercițiu vă va ajuta să îmbunătățiți utilizarea corectă a prepozițiilor, evitând greșelile comune și îmbunătățind fluența în exprimare.

Exercițiul 8: Ortografierea Corectă a Cuvintelor Compuse

1

Cerință

Alegeți varianta corectă de scriere pentru următoarele cuvinte compuse:

2

Exemple

1. bunăvoință / bună voință / bună-voință
2. treisprezece / trei sprezece / trei-sprezece
3. binecunoscut / bine cunoscut / bine-cunoscut
4. northwestern / north western / north-western

3

Reguli de Bază

Amintiți-vă că unele cuvinte compuse se scriu într-un singur cuvânt, altele se scriu separat, iar altele se scriu cu cratimă. Regulile depind de tipul de compunere și de sensul cuvintelor.

4

Beneficii

Acest exercițiu vă va ajuta să stăpâniți regulile de ortografiere a cuvintelor compuse, îmbunătățind corectitudinea scrierii și evitând confuziile comune.

Exercițiul 9: Folosirea Corectă a Cazurilor

Cerință

Puneți substantivele din paranteze la cazul corect:

Exemple

1. Am dat cartea (profesorul).
2. Cântecul (păsările) se aude de departe.
3. Ne-am întâlnit cu (prietenii) în parc.
4. Fructele (pomii) sunt coapte.

Cazuri în Limba Română

Amintiți-vă că în limba română avem cinci cazuri: nominativ, acuzativ, genitiv, dativ și vocativ. Fiecare caz are funcții specifice în propoziție.

Importanța Exercițiului

Stăpânirea cazurilor este esențială pentru exprimarea corectă și clară în limba română. Acest exercițiu vă va ajuta să înțelegeți mai bine rolul cazurilor și să le utilizați corect în comunicare.

Exercițiul 10: Analiza Stilistică

Cerință

Identificați figurile de stil și explicați efectul lor în următorul fragment literar:

"Codrul fremăta sub adierea
vântului, iar frunzele șopteau
povești vechi de când lumea.
Luna, ochiul nopții, privea tăcută
peste întinderea verde,
mângâind cu raze argintii
coroanele copacilor."

Elemente de Urmărit

- Personificări
- Metafore
- Epitete
- Comparații

Importanța Analizei Stilistice

Analiza stilistică vă ajută să înțelegeți mai profund textele literare, să apreciați frumusețea limbajului și să dezvoltați propriile abilități de exprimare creativă. Acest exercițiu vă va îmbunătăți capacitatea de interpretare a textelor și sensibilitatea la nuanțele limbajului.

Răspunsuri la Exercițiul 1: Acordul Adjectivului

1 Răspunsuri Corecte

1. Fetele frumoase au cântat la spectacol.
2. Am văzut niște flori parfumate în grădină.
3. Copiii harnici au terminat temele la timp.
4. Cartea interesantă m-a ținut treaz toată noaptea.

2 Explicații

În fiecare caz, adjectivul a fost acordat în gen, număr și caz cu substantivul pe care îl determină. De exemplu, "frumoase" este la feminin plural pentru a se potrivi cu "fetele".

3 Greșeli Comune

O greșeală frecventă este folosirea formei de masculin singular pentru toate situațiile. De exemplu, "flori parfumat" în loc de "flori parfumate".

4 Sfat pentru Viitor

Practicați acordul adjectivelor în diverse contexte pentru a vă îmbunătăți fluența și corectitudinea gramaticală în exprimare.

Răspunsuri la Exercițiul 2: Ortografie și Punctuație

Text Corectat

"Maria s-a dus la piață să cumpere mere, pere și struguri. Ea a uitat să ia bani, de aceea s-a întors acasă supărată. Mama i-a spus: „Nu fi tristă! Vom merge împreună mai târziu.”"

Principalele Corecturi

- Numele propriu "Maria" scris cu majusculă
- Folosirea corectă a cratimei în "s-a dus" și "s-a întors"
- Adăugarea virgulelor în enumerare
- Corectarea ortografiei la "de aceea"
- Adăugarea semnelor de punctuație pentru dialog

Sfaturi pentru Îmbunătățire

Fiți atenți la reguli precum scrierea cu majusculă a numelor proprii, folosirea corectă a cratimei la verbe reflexive, și utilizarea semnelor de punctuație în dialoguri. Practicați scrierea și corectarea textelor pentru a vă îmbunătăți abilitățile ortografice și de punctuație.

Răspunsuri la Exercițiul 3: Analiza Frazei

1

Fraza Analizată

"Deși ploua torențial, am decis să mergem la plimbare, pentru că ne plictiseam în casă și voiam să luăm o gură de aer proaspăt."

2

Propozițiile Identificate

1. Deși ploua torențial (subordonată concesivă)
2. am decis (principală)
3. să mergem la plimbare (subordonată completivă directă)
4. pentru că ne plictiseam în casă (subordonată cauzală)
5. și voiam (coordonată copulativă cu 4)
6. să luăm o gură de aer proaspăt (subordonată completivă directă)

3

Relațiile dintre Propoziții

Propoziția 2 este principală, iar celelalte sunt subordonate acesteia sau coordonate între ele. Propozițiile 1 și 4 sunt circumstanțiale, în timp ce 3 și 6 sunt complete directe.

4

Importanța Analizei

Această analiză ajută la înțelegerea structurii complexe a frazelor și a modului în care ideile sunt conectate logic și gramatical.

Răspunsuri la Exercițiul 4: Sinonime și Antonime

Cuvânt	Sinonim	Antonim
Vesel	Bucuros	Trist
A construi	A edifica	A dărâma
Rapid	Îute	Lent
Luminos	Strălucitor	Întunecat
Bogat	Înstărit	Sărac

Răspunsuri la Exercițiul 5: Conjugarea Verbelor

A merge (Viitor, Persoana I, Plural)

Răspuns: vom merge

A cânta (Perfect Compus, Persoana a III-a, Singular)

Răspuns: a cântat

A fi (Conjunctiv prezent, Persoana a II-a, Plural)

Răspuns: să fiți

A vedea (Imperfect, Persoana I, Singular)

Răspuns: vedeam

A lucra (Conditional-optativ prezent, Persoana a II-a, Singular)

Răspuns: ai lucra

Răspunsuri la Exercițiul 6: Identificarea Părților de Vorbire

1

Analiza Propoziției

"Ieri, băiatul cel înalt a cumpărat cinci cărți interesante despre istorie."

2

Identificarea Părților de Vorbire

Ieri - adverb de timp

băiatul - substantiv comun

cel - adjectiv pronominal demonstrativ

înalt - adjectiv calificativ

a cumpărat - verb predicativ

cinci - numeral cardinal

cărți - substantiv comun

interesante - adjectiv calificativ

despre - prepoziție

istorie - substantiv comun

3

Observații

Această propoziție conține o varietate de părți de vorbire, demonstrând complexitatea limbii române. Identificarea corectă a acestora ajută la înțelegerea structurii gramaticale și a sensului propoziției.

Răspunsuri la Exercițiul 7: Utilizarea Corectă a Prepozițiilor

Răspunsuri Corecte

1. Am mers în parc cu prietenii mei.
2. Cartea se află pe masă, lângă caiet.
3. Voi pleca în vacanță peste două săptămâni.

Explicații

"În" indică destinația, "cu" exprimă însoțirea.
"Pe" arată poziția pe o suprafață, "lângă" indică proximitatea.
"În" se folosește pentru "vacanță", iar "peste" indică un interval de timp în viitor.

Sfaturi pentru Utilizarea Corectă

Învățați prepozițiile în context, nu izolat. Fiți atenți la nuanțele de sens pe care le aduc prepozițiile în diferite expresii. Practicați utilizarea lor în propoziții variate pentru a vă îmbunătăți fluența și acuratețea în exprimare.

Răspunsuri la Exercițiul 8: Ortografierea Corectă a Cuvintelor Compuse

Răspunsuri Corecte

1. bunăvoință
2. treisprezece
3. bine-cunoscut
4. north-western

Explicații

"Bunăvoință" se scrie într-un singur cuvânt deoarece formează o noțiune unitară.

"Treisprezece" este un numeral compus și se scrie într-un singur cuvânt.

"Bine-cunoscut" se scrie cu cratimă, fiind un adjectiv compus din adverb și participiu.

"North-western" se scrie cu cratimă în limba engleză, fiind un adjectiv compus.

Reguli Generale

Cuvintele compuse se pot scrie: într-un singur cuvânt (când formează o noțiune unitară), cu cratimă (în special la adjective și adverbe compuse), sau separat (când componentele își păstrează sensul individual).

Sfat pentru Memorare

Încercați să înțelegeți logica din spatele scrierii cuvintelor compuse, nu doar să memorați mecanic. Acest lucru vă va ajuta să aplicați regulile în situații noi.

Răspunsuri la Exercițiul 9: Folosirea Corectă a Cazurilor

1 Răspunsuri Corecte

1. Am dat cartea profesorului. (Dativ)
2. Cântecul păsărilor se aude de departe. (Genitiv)
3. Ne-am întâlnit cu prietenii în parc. (Acuzativ)
4. Fructele pomilor sunt coapte. (Genitiv)

2 Explicații

1. "Profesorului" este în cazul dativ, indicând cui i se dă cartea.
2. "Păsărilor" este în genitiv, arătând al cui este cântecul.
3. "Prietenii" este în acuzativ, fiind complementul prepoziției "cu".
4. "Pomilor" este în genitiv, indicând ale cui sunt fructele.

3 Importanța Utilizării Corecte a Cazurilor

Folosirea corectă a cazurilor este esențială pentru claritatea și precizia exprimării în limba română. Ea ajută la evitarea ambiguităților și la construirea unor propoziții coerente și corecte din punct de vedere gramatical.

4 Sfat pentru Practică

Exersați utilizarea cazurilor în contexte variate. Fiți atenți la funcțiile sintactice ale substantivelor în propoziție, care determină adesea cazul folosit.